

I E L T E A T R E

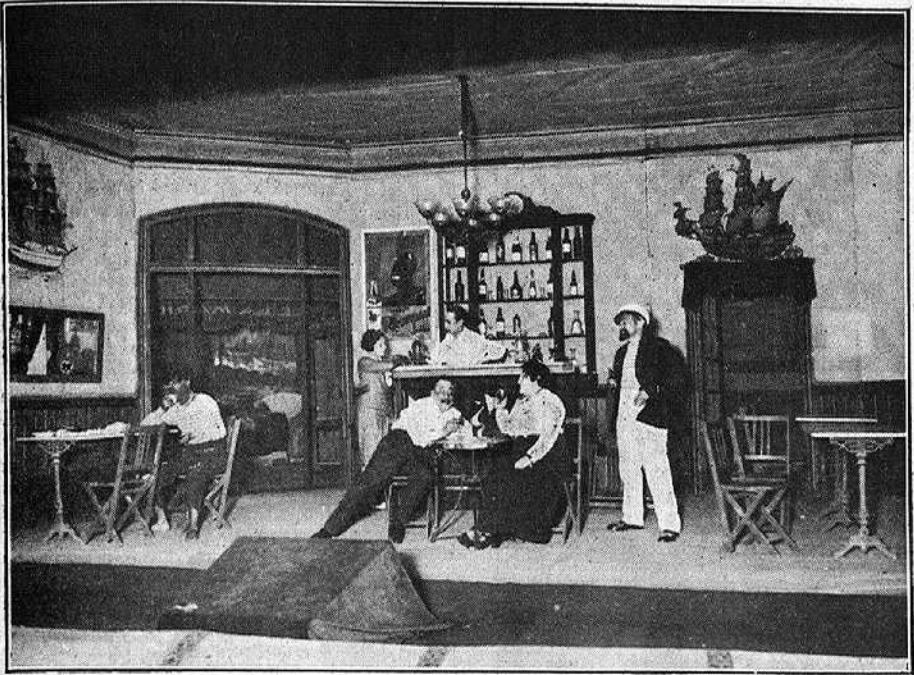
LES ESTRENES

Màrius, de Marcel Pagnol, traduït per Sagarra (Novetats)

Potser sí que és veritat allò que hom ha dit tantes vegades de la vida d'aventura, que aquells pels quals té més encisos i està més plena de bellesa són precisament els que no l'han seguida mai. Però allò que sí ho és, és que les sirenes de la invitació al viatge tenen una veu dolçíssima i una cançó plena de fetill per aquell que les escolta per mica de sensibilitat que posseeixi.

ha creat — sense cap exageració — un drama d'altíssima qualitat.

Ben poca teoria, ben poc encaparrament trobareu en aquest *Màrius* — i no obstant, tenim entès que Pagnol és un dels autors francesos que treballen més temps davant les seves obres —, però sí hi trobareu un calli d'humanitat i una veritat de sentiments, un frescor d'expressió i una profunditat de caràcters que no necessiten pas ai-

La taverna de Marsella on té lloc l'acció de «Màrius»

Qui de nosaltres, més o menys reconcentrat, no ha sentit, un dia o altre, el formidable poder d'evocació d'aquells noms rics i sonors, plens de prestigi salvatge i paradístic, atapeïts de significació per a un enteniment i una educació d'occidental, de les innombrables illes que trinxen amb la seva murmurant banda austral de l'enorme Océan Pacífic, mar d'aventures i d'heroisme, de lluites i de repòs? Les Noves Hèbrides, les Marianes, les Marqueses, les Gilbertes, Hawaii... i les Illes de Sota el Vent, amb les quals somia aquest pobre Màrius del port vell de Marsella que des del taulell del bar del seu pare escolta la crida de la mar, amb els seus perills, amb la seva poesia i amb la seva glòria, que acabarà emportant-se'l amb ella, cap a veure les estrelles del cel del Sud, més grosses, més brillants que les nostres, en direcció a la Malàsia, que és on va el vaixell en el qual s'embarca a darrera hora amb el cor destrossat; un veler que alça la majestat de les seves veles damunt el fons del cel. Aquest Màrius a l'orella del qual han anat vessant el seu verí tots els mariners que van i vénen d'aquelles meravelloses terres i li n'han fet passar tota la bellesa per davant dels seus ulls encantats mentre anaven paladejant aquella copeta de conyac o entre glop i glop de picon. Aquest Màrius, el company de somnis del qual és aquell espellat Picolet que no es podrà embarcar mai, i que per a nosaltres és el personatge més carregat de poesia de tota l'obra. Les seves paraules, eixambrades de melangia i d'enyorament d'allò que no ha conegut mai amb els seus sentits corporals — però que potser per això mateix aquest enyorament i aquesta melangia són més profundes en la seva ànima — a l'acabament de l'obra, la clouen amb un accent del lirisme més pur.

Pagnol, amb uns personatges fet i fet ben vulgars, amb un ambient completament quotidià, amb un llenguatge corrent i amb unes expressions sensibles i humils, amb tot d'elements que tant i tants transcendentalistes no sabrien pas què fer-ne; sense cap pretensió de calçar-se el coturn,

xoplugar-se sota cap bandera de renovellament, de rompiment de mollos ni de redempció humanitària.

El turment de Màrius, sollicitat tan diversament per l'amor i per la vida marinera, els seus dubtes i les seves vacil·lacions; la seva resolució darrera, abans de la bellíssima renúncia de Fanny, quan Màrius es troba en aquell punt en què el seu destí es pot decidir per un costat o altre i Fanny sacrifica tot allò que és seu per no retenir-lo al seu costat, cap sap que mai serà feliç, que sempre somiarà amb allò que no coneix encara; la bonhomia de César, pare de Màrius — aquest sí que no ha sentit mai la cançó de les sirenes —, el seu concepte de l'honor, primari i rectilini, llençant al seu fill el cinturó que aquest ha deixat oblidat a casa de Fanny, concepte de l'honor que no el priva pas de fer trampes jugant a la manilla «entre amics», com ell mateix ens diu; el tipus d'Honorina, les seves maneres, les seves reaccions, amb el record de la germana que va fer tan mala fi; el mariner d'aigua dolça que s'ofèn d'aquella manera davant dels «greuges que s'infereixen a la marina francesa» en tocar algun punt de la seva vida privada; el senyor Brun; i el magnífic senyor Panissa, que és un dels tipus més ben dibuixats que hem vist; tot està patat amb els vicis i les virtuts, amb les qualitats i amb els defectes, amb les febleses i les fortituds de la humanitat.

En *Màrius* no hi ha res fora de lloc; de difícilissim us serà de veure-hi alguna cosa que pugés semblar gratuïta. No hi ha cap caràcter fals. La perípècia es descabdella ben bé d'acord amb la manera d'ésser amb què se'ns ha presentat cada personatge. A estones divertit de bo de bo, sense cap concessió a la xavacaneria, a estones d'una intensitat dramàtica fortíssima, tot mesurat al seu punt just, és una obra que no us avorreix gens ni mica i, a més, d'una excel·lentíssima qualitat. Serà qüestió de convèncer-se d'una vegada que no cal que una obra ens faci badallar per dir que és bona.

En la traducció, lleugera i correcta, Josep Maria de Sagarra ha sabut adaptar encertadament i amb tota frescor al nostre llenguatge els modismes i frases fetes marselleses de què està plena l'obra original. Dubtem que Pagnol pugui trobar un traductor millor en qualsevol altre idioma.

Quan a la interpretació, portada amb completa idoneïtat per tota la companyia. La presentació, potser massa pobre; una obra com aquesta mereix una mica més d'esplendidesa.

JOAN CORTES

LA MÚSICA

Francesc Costa

Francesc Costa és un dels pocs artistes que se sent fortament atret pels aspectes nous de la producció musical dels nostres dies i, d'aquesta manera, demostra posseir un concepte just de la missió que ha d'acomplir avui el gran virtuós modern.

A l'altitud en què es troba avui aquest artista, l'ascensió, cada vegada més difícil, demana una tal concentració d'energies, que no és rar de veure estancar-se en un nivell confortable les més sòlides vocacions. Amb un domini tan brillant dels mitjans instrumentals, com el posseïx En Costa, i el sentiment d'haver «arribat», és evidentment molt més fàcil posar-se a administrar les dots naturals i les perfeccions adquirides, que realitzar l'esforç de renovació i de superació que la plasmació de noves modalitats musicals imposa a l'artista interpretador. I quan hom sap, a més a més, que aquest esforç no tindrà una recompensa immediata, sinó que, tot al contrari, haurà d'afrontar encara la prevenció i la inèrcia d'un públic addicte, que no li demana tal cosa i fins i tot li ho pot pendre malament, la gesta de l'artista, evidentment, fa el màxim respecte i ha d'ésser enaltida com es mereix.

Francesc Costa ha incorporat enguany al seu repertori la versió per a piano i violí de la *suite de Pulcinella*, de Strawinsky-Pergolesi. I val a dir que l'ha imposada i l'ha feta triomfar sorollosament.

La transcripció d'aquesta obra pels dos instruments solistes esmentats presenta una sèrie de problemes instrumentals d'una dificultat exorbitant, que posen a la més dura prova la tècnica i la «forma» del concertista.

En aquesta obra En Costa dona realment la mida de les seves facultats excepcionals. La seva versió, a més a més de la pulcritud amb què és dit tot el detall i el magnífic aplom amb què són posades les grans línies de la composició, té perfil propi, té aquell do imponderable de suggestió, aquell accent personal inconfusible que són qualitats molt rares en les interpretacions de la música moderna que estem acostumats a sentir.

Cal felicitar l'artista pel triomf obtingut amb aquesta obra i animar-lo a seguir per

aquest camí que cada dia sembla petjar amb més convicció.

La sèrieta de concepte i les magnífiques qualitats violinístiques que caracteritzen les interpretacions de Francesc Costa, es manifesten també amb un esclat remarcable en les seves versions de les grans obres clàssiques de la literatura violinística, com en els concerts de Tartini i de Vivaldi, o

El violinista Francesc Costa, per Ramon Casas

en la *Sonata a Kreutzer*, que han estat sens dubte, amb la *suite strawninskiana*, els moments culminants de les recents actuacions del nostre artista.

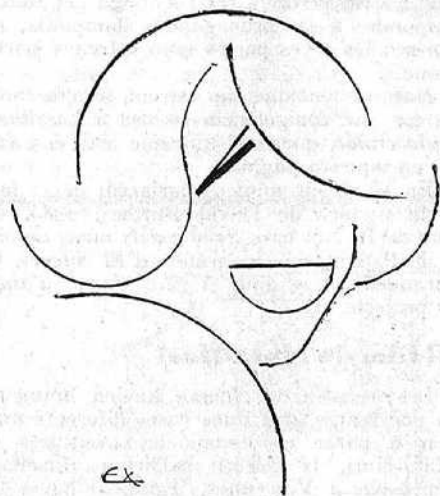
Alexandre Vialta, com sempre d'una intel·ligència i d'un tacte exemplars en l'art difícil d'acompanyar, pot apuntar-se una part important dels entusiasmes aplaudiments amb què el públic premià la tasca brillant dels dos concertistes.

ROBERT GERHARD

La Mistinguett i la Raquel

Aquesta setmana hem tingut a Barcelona dues estrelles internacionalíssimes. Per una banda, la Mistinguett, amb els seus seixanta quatre anys, les seves dotze *girls*, el seu Earl Leslie, els seus deu *boys*, els seus decorats tronadíssims, i, cobrint-ho tot

talls més insignificants de l'espectacle. En un moment donat, la Mistinguett va llençar-li un ram de flors; la Raquel no féu el més petit gest per recollir-lo. La gran sort que un senyor que l'acompanyava, tot somriures sota el seu nas d'israelita francès, va caçar-lo al vol...

Mistinguett

i donant prestigi a la polsaguera de la *tournee*, la fama del seu nom i el nimbe de glòria que la ciutat de París ha posat en el front venerable de la seva *vedette* nacional.

Per altra banda, hem tingut la Raquel Meller, encara jove, encara bonica, en la plenitud de la seva forma. Però mentre la Mistinguett lluita desesperadament amb el *handicap* dels anys i fa els possibles per posar-se a tot amb la seva època, la Raquel prefereix no moure's del repertori que li donà la fama i se'n presenta amb el mateix *Relicario* i l'ancianíssim *Ven y ven* que la llençaren pel camí de la glòria des d'aquella del Paral·lel on debutà fa una vintena d'anys.

En la nit del debut de la Mistinguett, a l'Apolo, Raquel Meller ocupava una llotja de proseni. Portava un magnífic vestit vermell, un capell vagament siberià, i aplaudia amb una tenacitat potser exagerada els de-

Com que quan surtin aquestes ratlles la Mistinguett ja serà fora de Barcelona, sembla que ja ens podem permetre el luxe de dir la veritat. La veritat, en aquest cas, és que l'exhibició de la *vedette* nacional francesa ens ha produït una indissimulable sensació de pena. En els moments en què l'estrepit del jazz era més fort, quan els *boys* tiraven enlaire la respectable humanitat de l'estrella parisense, l'espectacle agafava una tristesa sublim. Pobra Mistinguett! Els aplaudiments que venien després, eren la consagració d'un èxit de pietat.

Sempre ens recordarem d'aquesta vetllada en la qual una artista que ha tingut als seus peus el tot París, que ha sopat quan ha volgut amb el President de la República, que el seu país l'ha elevada a la categoria de símbol nacional, venia a presentar-se al públic de Barcelona en el marc poc brillant del Teatre Apolo i voltada d'una companyia de cinc ordre...

I el més trist del cas és que la Mistinguett no fa pas aquesta *tournee* que podríem qualificar de pòstuma per raons de necessitat econòmica. No. Mistinguett és molt rica. Aleshores?

Ah!, aleshores, hi ha aquest misteri de l'embruixament del teatre, que només es pot comprendre després d'haver mort moltes hores entre bastidors i que ha fet tantes víctimes a tot arreu del món.

Mentre la Raquel ha treballat al Passeig de Gràcia, Mistinguett era al Paral·lel, a pocs metres de distància del lloc on la *vedette* barcelonina va començar la seva carrera artística. Amb una mica de bona voluntat podríem donar a aquesta circumstància una mena de significació simbòlica. Però més val no insistir.

La Raquel és, encara, molt bona. Però el seu gènere ha passat de moda. El públic d'avui reclama una mica de novetat, i si tolera les *violetas* i les *monjitas* i els *relicarios* és perquè van avalats pel prestigi indiscutible de l'artista que els presenta. Tot fa preveure que una cançonetista, per bona que fos, que volgués aguantar-se avui dia a base d'aquest repertori, seria rebutjada francament. Però aquí, precisament, està el miracle de Raquel Meller...

J. M. P.

Teatre Txeco-slovac

Un dels moviments dramàtics més considerables de l'Europa actual — si prescindim de la Rússia soviètica — és el de la joventut txeco-slovaca. Fora de Txeco-slovàquia, hi ha nuls de renovació dramàtica a Berlín, Londres, París i altres grans ciutats; Praga, però, és un gran laboratori on el qual totes les experiències, totes les novetats, tots els atreviments, s'intenten d'una manera constant, intel·ligent i metòdica.

Abans de la guerra, el Teatre Nacional de Praga, aleshores dirigit artísticament per Jaroslav Kvapil, havia assolit una fama ben merecuda. Represes les activitats artístiques, que el conflicte interrompé, la direcció passà a Hilar, home de forta personalitat dins l'ànima del qual la intel·ligència ha hagut de lluitar aferrissadament contra el temperament, per a fer-lo anar del seu expressivisme originari a la seva fórmula actual, el «civilisme», que consisteix a fugir del realisme per a crear una *realitat teatral*. Segons Hilar, no cal crear la il·lusió de la realitat, sinó el que ell en diu l'*espai dramàtic*, dins el qual és realitzada la idea del poeta.

Hilar, d'acord amb la seva doctrina, ha fet grans realitzacions, ajudat per l'erudició literària de F. Goetz i pel geni de Vlastislav Hofman, un dels millors decoradors contemporanis, sense oblidar l'eficaç col·laboració de Karel Dostal, actor i *metteur* d'una exquisida sensibilitat.

Un altre gran director s'ha manifestat al teatre Municipal de Praga: Jan Bor, autor de les més admirables realitzacions que hom pugui imaginar, a base d'adaptacions de Dostoevski. En aquest benemerit teatre s'han revelat *réglisseurs* d'un gran talent, com són ara: V. Novak, M. Svoboda, K. Kodicek, B. Stejskal i, entre els joves, Honze i Frejka.

La gran figura del teatre txeco-slovac actual és Karel Txapec, del qual ha estat representada a Barcelona una bellíssima obra, *I. U. R.*, en la traducció que en féu Carles Capdevila. Txapec, ple d'humor, d'esperit nou, d'inquietuds profundes, ha donat al teatre del seu país unes quantes obres de les quals s'enorgulliria qualsevol gran literatura: *La vida dels insectes*, *El cas Makropulos*, *Adam el Creador*. Totes elles han obtingut un èxit ressonant i han envellit en els cartells, àdhuc traduïdes a llengües estrangeres.

Un èxit semblant han conegut les produccions de Francesc Langer, autor que té un meravellós sentit del teatre. Langer és metge militar i va fer la campanya de Sibèria. Les penalitats que hi sofri li han afinat de tal manera la sensibilitat, que ha assolit una profunditat d'ànima, un humor tendre, un sentit tan personal de la vida, que inútilment cercaríem en cap altre artista actual d'aquell país. El seu humor ple de tendre optimisme és palesa en *Un camell passa pel forat d'una agulla*; les seves dots d'introspecció psicològica es manifesten en *Gent de la zona*; el seu finíssim sentit del còmic, en *Gran Hotel Nevada*. La seva gran obra, però, la seva obra de plenitud, és *La conversió de Ferydys Pistora*, estrenada pel març del 1929. Aquesta obra fa de Langer un Dickens o un Gógol de Txeco-slovàquia.

Un altre autor que ha assolit un gran èxit és el coronel Medek, el qual, després d'haver publicat un remarcable llibre de poemes i una sèrie de cinc novel·les, debutà al teatre amb un drama heroic en tres actes titulat *El coronel Suec*, inspirat en un episodi de les legions txeco-slovacaques de Sibèria. És una obra d'una enorme intensitat dramàtica i d'un gran interès teatral, en la qual no intervé cap dona.

En la producció txeca dels últims anys, hi ha unes quantes obres de molt mèrit. Per a no fer massa llarga aquesta informació, esmentaré solament el drama *Irene*, de Jaroslav Hilbert, el creador del modern teatre txec; un *Sant Wenceslau*, de Stanislav Lons, de gran tensió dramàtica; *L'home nu entre espines*, d'Edmond Konrad, que ja s'havia acreditat amb la seva *Comèdia dins un cub*; i, finalment, *L'amor no ho és pas tot*, de la senyoreta Olga Scheinpflugova, que és, demés, una excel·lent actriu.

Ultimament ha estat fundat a Praga un *Teatre alliberat*, els animadors del qual són els joves Voskovec i Werych. Hi han representat moltes produccions estrangeres, diverses revistes i unes quantes obres de tendència sobrerrealista.

ARTUR PERUCHO

GRANS NOVETATS EN
CORBATES INARRUGABLES

Jaume I, 11
Telèf. 11655

MIRADOR

presentarà DIVENDRES, DIA 17, a la nit, al
Cinema París

El famós film de JAMES CRUZE:

La Caravana de l'Oregon

(3.000 metres)

en una nova còpia inèdita a Barcelona
Diverses cintes curtes completaran
el programa

A partir de dimarts, dia 14, es posaran a la venda les
localitats al CINEMA PARÍS
Butaques: 2 pessetes. Especial: 1 pesseta

TEATRE CATALA NOVELTATS

Companyia catalana, direcció:
CARLES CAPEDEVILA

Avui, a la tarda, espectacles per a infants.

Les aventures d'en Massagran

de J. M. FOLCH i TORRES

Cada nit, la millor comèdia de PAGNOL,

MARIUS

traduïda per SAGARRA

Es despatxa a Comptaduria

Teatre Català ROMEA

Companyia catalana VILA-DAVI

Dissabte i diumenge, tarda i nit, l'obra triomfal

ELS CRIMINALS

7 accions simultànies en 7 escenaris.

Més de 50 interpretos. Original presentació.

Totes les nits, a un quart d'onze

ELS CRIMINALS

CAMISERIA F. Vehils Vidal

32-Avinguda Portal de l'Angel-34

7, Plaça Universitat, 7

BRUSES models especials, des de 12 pessetes

SUÏTERS nova col·lecció, des de 8 pessetes

MITJONS canel·les dibuixos exclusius, des de 3'50

CAMISES OXFORD PANAMA

"Estrella" amb coll, 12 pessetes

MOCADORS ARGENTIS

per a SENYORA, des de 7 pessetes

72 models de colls forts i fiuoks

a 1 pesseta 3 per 2'50 ptes.

La col·lecció completa de
MIRADOR pot consultar-se
a l'Arxiu Històric de la Ciutat,
plaça de la Catedral i
carrer de Santa Llúcia, 1,
"Casa de l'Ardiaca", tots els
dies feiners de 9'30 a 1'30.

EL CINEMA

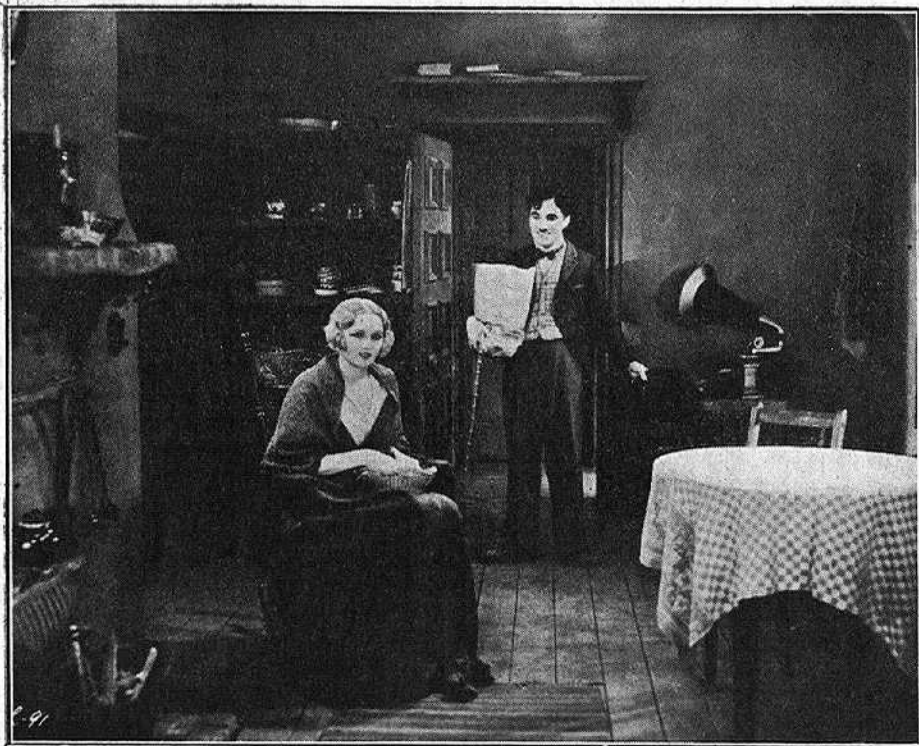
EL DARRER FILM DE CHAPLIN

"Les llums de la ciutat"

Els que han vingut exclusivament per a riure, a riure del grotesc que acompanya el gest i la persona de Chaplin, potser s'han sentit un xic defraudats. En acabar el film i tornar la sala a la llum, algunes persones furtivament porten llurs mocadors als ulls. Qui no còpsi la profunda pietat, el sentiment trágic de la vida que anima l'art de Chaplin,

els que no perdem fe ni el cinema silent, ni en l'home únic que no s'ha disposat a seguir la moda caduca dels temps.

Després de la seva darrera aventura — al redós d'un circ ambulat amb una noia el bell mig — l'hem retrobat idèntic, passejant la seva nostàlgia inguarible sota els llums de la ciutat, mancat del més elemental sen-

Una escena de «Les llums de la ciutat»

comprèn ben poca cosa a la seva obra. La crueltat d'un Strohheim resulta caricaturesca i falsa davant d'una escena com la darrera de *Les llums de la ciutat*. Patètica dins d'una simplicitat clàssica. Però no anticipem.

En l'any de gràcia del cinema parlat, en ple despotisme de la paraula, sols Chaplin podia arriscar-se amb èxit a aquesta aventura que consisteix a seguir fidel a si mateix. Fidel al seu art personal, apoteosi de la pantomima estilitzada fins a la màxima ductilitat al servei de l'expressió moral. Chaplin torna a nosaltres en un film completament mut, en aquesta incomparable romança, agredolça, tallada ací i allà amb esclats de rialles; romança sense paraules i a que ve a repetir amb una nova variant el tema persistent de l'obra chapliniana.

El frau de l'existència enfront la nostra exigència punxant i inajornable de justícia i d'amor. Ningú veient-lo errar, vagabund obligat, no pot considerar que Chaplin, sola la seva aparença ínfima socialment considerada, sigui justament una ànima assedegada d'amor, però en el fons mancat ja d'esma per exigir, sigui el que sigui, conformada en la seva impenetrabilitat i incomprensió; i el gran fons d'aquest tòpic dramàtic, és que tot-hom i sobretot els desheretats de la fortuna hi han de veure una plasmació de llurs propis somnis que en lloc de desolure's en realitats, es trenquen en quimeres!

A través del temps, del pas de les modes, Chaplin presideix la perspectiva històrica del cinema. Ara és moda, entre els elements que es diuen ells mateixos *avancats*, desacreditar-lo. Hom l'acusa d'haver compromès aquella espontaneïtat dels seus primers films, per aquesta penetració i finesa psicològica de les seves obres cims, feixugues de poesia. El que hi ha és que, a cada film, Chaplin s'enriqueix de noves experiències psicològiques i que sense atemptar a la unitat magistralment precisa del seu caràcter, esdevé més complexa i més atapeïda de ramificacions envers la vida autèntica.

El film debuta amb una sàtira dirigida contra el cinema parlat. Si l'atac és injust, revela en canvi la gelosa independència que anima Chaplin disposat a batallar de ferm per assegurar la independència del cinema mut, i en aquest sentit positiu val per a tots

tit social, dormint profundament al cim dels monuments públics, incapaç de comprendre res del cerimonial ridícul d'aquestes massives construccions, esguardant els homes i les dones amb aquells ulls — els més bells del cinema —, tan candorosos.

La història la sabia tothom perquè valgui la pena de contar-la. Una circumstància fortuïta — les oscil·lacions de doble personalitat d'un milionari dit excèntric i que certament s'acredita d'aquest qualificatiu — li permet presentar-se davant d'una florista ambulat, cega, com un home que pertany també al mateix rang que aquell excèntric que oscilla entre un afany de divertir-se i una atracció al suïcidi que Chaplin es cuida de mantenir a la ratlla.

Aquest mira sense ésser vist, però la seva màxima il·lusió és que la cega vegi, sense que el vegi a ell. Bell i florit com les toies de flors que cada dia porta a vendre, és el món que Chaplin construeix entorn de la cega. Món irreal que crea l'amor poètic de Chaplin.

Quan la cega recobra la vista, Chaplin s'ha fet fonèdic. El desig més vehement de la florista és ara veure el seu generós protector. El veu i ja sabeu en quines circumstàncies! Aquesta darrera escena, d'un patetisme concentrat, que centralitza en el diàleg mut de dos rostres tota aquella essència de l'art de Chaplin, el motiu fonamental que suara anotàvem.

Ni un símptoma de mecanització, ni de fatiga. Elàstic, havent portat l'economia del gest al grau màxim. Un domini perfecte de l'ordre cinematogràfic. El seu film, descompost en una sèrie de franges curtes al ritme del temps que marca els moments típics de la jornada en la ciutat. Clocques on els fatigats cerquen la mort, llocs d'esbarjo, vaivés dels transeünts indiferents al pas dramàtic dels altres, ravalis sumptuosos i patis obscurs dels barris misers, la ciutat és el fons un xic desfogat damunt del qual aquesta vegada Chaplin viu la seva aventura.

El film no comporta una solució precisa. Chaplin ha fet ací prova d'un art incomparable. Les ànimes febles s'eviten un disgust en pensar que el somriure final de l'heroïna és preludi de tendres efusions. Els altres, els que estem en un comerç més íntim amb la filosofia personal de Chaplin, li agraïm que acabi a temps abans que aquell somriure es transmuti en rialla o tot al més en una actitud pietosa enfront del clown. Saber-se compadit és el màxim sofriment que suporta l'heroï. Amb aquest sofriment acaba un film del qual seria absurd pretendre ara, després d'una sola projecció, fer-ne l'anàlisi que exigeix el seu valor excepcional.

JOSEP PALAU

PANORAMA

La nostra sessió vinent

Tal com avençàvem en el nostre número anterior, *La Caravana de l'Oregon*, l'epopeia de l'Oest realitzada genialment per James Cruze, serà el film que projectarem en la nostra sessió vinent, que tindrà lloc divendres dia 17, com de costum al cinema París.

Amb la projecció d'aquest film, recordat per tots els aficionats, no sols aportem un bon títol al programa que ens traçarem en emprendre una revisió del cinema mut, sinó que satisfem moltes demandes de reveure'l que ens havien estat formulades. Per satisfer-les més encara, podem anunciar que el projectarem servint-nos d'una còpia nova acabada d'arribar.

La importància d'aquest film i les seves dimensions ens indiquen de dedicar-li la sessió quasi amb exclusivitat. Amb tot, abans projectarem algunes cintes curtes, una de còmica ben triada de Charles Chasse i una de dibuixos.

A fi d'evitar les aglomeracions de darrera hora, tan incòmodes per a tothom, com pogué veure's la darrera vegada, indiquem als nostres lectors la conveniència per ells d'adquirir les localitats amb anticipació. Per a facilitar això, les posem a la venda el dimarts anterior, és a dir, el dia 14.

Sessions Ariei

Amb aquest nom, Armand Otero ha re-près les sessions de cinema triat que l'any passat inicià en el cinema Miria.

La setmana passada recomençà amb una projecció del film *Els germans Johnson a l'Àfrica*, important documental que no desmereix per res, sinó tot el contrari, d'*Els misteris d'Àfrica*, l'èxit del qual és prou recent perquè ningú no l'hagi oblidat.

Un film de la Bertini i un de Chaplin completaven el programa. El primer, tot i ésser de l'any 1908 — això ho deien els organitzadors de la projecció — era un film prou perfecte perquè no tingués gaire interès retrospectiu. Amb tot, dava una idea exacte del que fou la producció bertiniana, en altres temps molt seriosa dins el cinema.

El film de Chaplin era *Carmen*, una irreverent meditació sobre l'obra de Prosper Mérimée, tan còmica com una mala representació de l'òpera que Bizet compogué amb un llibret impossible, que un especialista en la matèria extractà d'aquell llibre famós.

Pensar que Chaplin es preocupà una vegada seriosament a fer un *Napoleó*! Quines complicacions diplomàtiques no hauria portat aquest projecte convertit en realitat!

No cal dir com desitgem a les sessions Ariei la continuïtat i prosperitat que bé mereixen.

Pluja d'estrenes

Tal com estava pronosticat, dissabte passat, tots els cinemes, com obeïnt a la consigna d'atabalar els crítics i fatigar el públic que no vol perdre's res i s'obliga per tant a respondre a les propagandes llampants, reobriren les seves portes amb estrenes sensacionals.

Naturalment que cap estrena no era capaç de fer una competència seriosa a *Les llums de la ciutat*, que és el film que avui ens ocupa en aquesta pàgina.

En el vinent número parlarem de la fantasia utòpica de David Butler: *1980*, del film de R. Novarro, *Sevilla dels meus amors*, y de l'adaptació cinegràfica d'*El Silenci*, de Pirandello, que amb el títol *Cançó d'amor* es projecta ara.

El film de Mata-Hari

Les revistes de cinema havien anunciat, fa poc temps, que dues cases diferents anaven a posar en escena les aventures de Mata-Hari, la cèlebre ballarina afusellada per espia a Vincennes. També s'havia dit que les actrius encarregades del paper de la famosa ballarina eren Marlene Dietrich i Greta Garbo.

Aquest anunci era realment per desvetllar la curiositat més gran: d'una banda, Greta Garbo, l'actriu més popular de la pantalla; de l'altra, Marlene Dietrich, estrella de rapidíssima ascensió, de la qual fins s'ha dit si eclipsaria la primera.

Però aquesta curiositat ha sofert una decepció. Les cases respectives han entrat en negociacions, i només una d'elles farà el film de la Mata-Hari, el paper de la qual interpretarà Greta Garbo quan haurà acabat de rodar *Susanne Lenox*, film dirigit per King Vidor, perquè ara ja no és Clarence Brown el director de l'estrella sueca, sinó l'autor de *I el món camina...* i *Alhalaia*.

"Morocco"

Josef von Sternberg fou el descobridor de Marlene Dietrich, la qual deu la seva fama al famós director, aconseguida en un sol film: *L'àngel blau*, i mantinguda gràcies a una propaganda intensa que, naturalment, sols pot fer-se a base de primera matèria de bona qualitat, perquè ja se sap com és veritat aquell lema: «La bona propaganda fa vendre la primera pastilla de sabó, però és la bona qualitat d'aquest que fa vendre la segona».

Després de *L'àngel blau*, film alemany, Sternberg i Marlene n'han fet un a Amèrica, *Morocco*, estrenat ja a Londres a darrers del mes passat, amb assistència de l'estrella. Aquesta té per *partners* Adolphe Menjou i Gary Cooper.

En *Morocco*, surten uns cabarets amb concurrents en barret de copa, que envien rams d'orquídies a unes artistes de vodevil que fan *bolos* pel Marroc i duen un guardaroba com poques artistes de París en tenen un d'igual. Però aquest «hollywoodisme» no arriba a desmerèixer una de les més reeixides produccions de Sternberg, segons la crítica anglesa.

El mateix director austríac rodarà immediatament un altre film també amb Marlene Dietrich. Sembla que el seu títol definitivament serà *Indiscreció*.

DOCUMENTALS

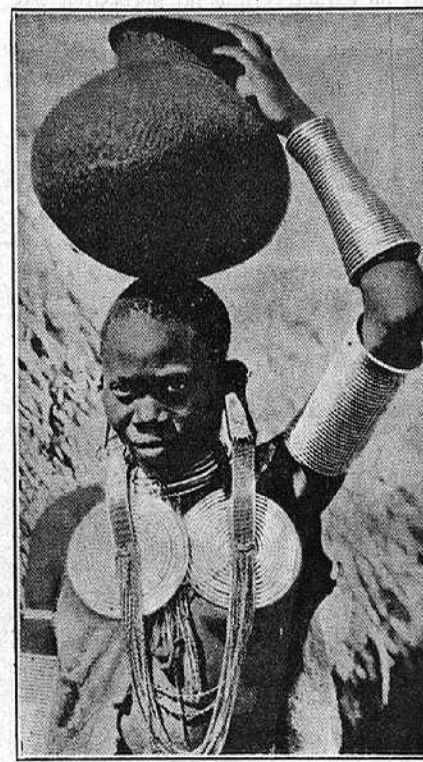
Ni la paraula *document* ni el que ella expressa són coses noves, és clar; però mai com ara no n'hauréu sentit parlar tant, en tots els ordres. El món contemporani no sols té set de precisions, sinó que se la pot satisfereix, perquè tots els avenços conspirin a apaivagar-la-hi. Sembla també que la sensibilitat de la gent d'ara no respon tant a la imaginació com la de la gens d'abans. Si uns moments el lector de llibres s'ha can-

sol interès del públic a informar-se. Per força ha d'entrar-hi també l'atractiu de l'exòtic i de l'inconegut i la poesia que se'n desprèn. I encara, cal dir-ho, el públic, el nostre públic, amb prou feines suporta tota una sessió de cinema a base de documentals; tot al més se n'empassa un de barrejat amb films d'imaginació, que amb el noticiari que obre els programes ja fan dos documents. N'hem tingut la prova en les recents sessions especialitzades del Lido, que no atreueren la massa d'espectadors que es mereixien molts dels films presentsats en elles. Però tenim confiança en l'èxit, a la llarga.

Si només a una mínima quantitat de persones és permès de visitar els escenaris més allunyats i els països més atractius, d'assistir als esdeveniments més notables de tot el món, el film documental porta pertot, ho fa veure tot amb els propis ulls, amb una mínima despesa i una mínima incomoditat. Si els films d'imaginació sustreuen de la realitat, en els documentals no hi ha substitució, sinó substitució: quant als efectes, és igual.

En aquest temps de balbuceig del sonor, gairebé arrebocades les pel·lícules mudes, el balanç de l'aficionat al cinema comptarà entre les partides positives, molt poc de films parlats, però un gran nombre de documentals, sonors o no. I, com deïem en començar, apreciarà més pel valor documental que per l'anècdota, films com *Die grosse Sehnsucht* que l'introdueixen en el món dels estudis del cinema, o les visions alpines i les curses d'esquis de *Tempestat sobre el Mont Blanc*, que no pas tal transplantament d'una comèdia o d'una opereta. Recordarà amb més autèntica emoció el vol de Byrd sobre l'Antàrtic o els homes i les bèsties d'*Àfrica speaks*, que tal film acabant en el casament de la felicitat i el càstig del malvat. Preferirà a una revista sumptuosa i poca-solta, qualsevol enfilat de visions exòtiques que sap que no podrà mai assolir per cap altre mitjà que el cinema. Més s'estimarà el document autèntic, encara que estigui mal compost, que tot el luxe imbècil d'una opereta cinematogràfica. I fins, d'un gran film com *Ombres blanques*, en rebutjarà la idea tendenciosa i primària per no quedar-se sinó amb l'enorme valor documental — i poètic — del primer film sonor que no ens va fer pensar, sortint de veure'l, que havíem perdut el temps.

C.

D'un documental sobre Àfrica

sat de les novel·les, ha recorregut a les obres d'història servides sense enfarfec erudit i als reportatges, que no són sinó documents. Fins sembla que el «documental», d'ençà que Paul Morand substituï així el seu *New York*, sigui un gènere literari creat no fa gaire.

I en l'ordre del cinema, la producció d'aquests darrers anys augmenta en documentals, categoria en què cal incloure els noticiaris i podrien cabre-hi molt bé gran nombre de films on l'anècdota només és el tènue lligam que enllaça un seguit de documents, als quals de vegades arriba a fer nosa aquell lligam per tènue que sigui: hom s'adona que la fusió no és prou completa i en percep les rebaves. De vegades, però, l'anècdota serveix per millor fer passar el document.

Però potser fóra suposar massa curiositat explicar la voga dels films documentals pel

BASTONS

NOUS, FORTS I A BON PREU
PASSATGE BACARDI (Rambla-Plaça Reial)

"STUDIO CINAES"

Kursaal

Un film de JEAN LODS:

Champs Elysées

Presentarà:

Ma petite cousine

demà, divendres, 10 d'abril
a les 22 hores, en SESSIÓ
UNICA

Un film de HOWARD HAWKS:

La escuadrilla del amanecer

Es desparten localitats
sense recarrec al Kursaal,
tots els dies, de 5 a 7.

(The Dawn Patrol)

L'equip sonor que adapten totes les empreses
d'espectacles per la seva senzillesa, seguretat
i preu limitat, és el

Orpheo-Sinacron

90 instal·lacions efectuades
són la major garantia

Servei tècnic d'urgència permanent a disposició dels nostres clients

Han quedat instal·lades les nostres oficines i sala
de demostracions a la Rambla de Catalunya, 43, i
Consell de Cent, 296. - Telèfon 24752. - Barcelona

Cinematogràfica "ASTREA", S. A.

NOVETATS
EN CAMISES

Jaume I, 11
Telèf. 11655

Gràcia i sal a tones té
(La Nòvia d'Espanya)

IMPERIO
ARGENTINA

en

Su Noche de Bodas

Aneu-la a veure amb Pepe Romeu i Miguel Ligeró en el

Coliseum

ES UN FILM "PARAMOUNT"

LES ARTS

DISCOS

L'exposició Manolo

Cada vegada que agafem l'estilo amb el propòsit de comentar una exposició de les obres de l'escultor Manolo Hugué, sentim un cert esverament que ens costa de superar.

I a què ve aquesta confessió? Tots els lectors que coneixen personalment l'escultor, em sembla que la comprendran perfectament. Perquè, amics meus, el cronista està exposat a que Manolo passi els ulls per aquestes ratlles i, naturalment, en digui una de les seves, i en diu cada una... Per exemple: «Cada vegada que he volgut fer una escultura, m'he proposat crear un Apol·lo o una Venus. I gairebé sempre m'ha sortit una granota.» Parlem-ne, doncs, d'aquestes «granotes» que actualment exposa a la Sala Parés.

D'ençà que Maillol es deixà seduir per les estructures dels escultors influïdes pels arcaïsmes vi a. de J. C., per tots els reconcs d'Europa sortiren escultures influïdes pels arcaïsmes assimilats del genial escultor de Banyuls.

Qui esguardi superficialment les obres de Manolo, potser les inscriurà en l'òrbita de l'època primitiva iniciada per Gauguin i continuada, un cert temps, per Maillol; però al nostre entendre, la veritable coincidència dels dos escultors està, només, en el concepte escultòric, a part d'una possible i esporàdica semblança d'estil.

En qualsevol obra de Manolo, per damunt de tota *gaucherie*, hi ha el sentiment viu de la forma. Ell mateix ha dit: «Una obra d'art ha d'ésser vivent. La vida li dona un aire de cosa justa i perfecta—l'aire de cosa justa i perfecta que té una ametlla—. Les obres del gran art contenen, demés, un element etern, imponderable, misteriós, que no es pot vendre ni es pot comprar i que només es pot arribar a mig veure a força de reflexió, de contenció, de gràcia i d'humilitat.» Aquestes paraules, segurament, Manolo les dedicava a un Apol·lo o una Venus de marbre, però ens sembla que igualment es poden referir a qualsevol de les seves admirables «granotes» de terra-cuita.

«L'escultor ha de donar el pes», ens ha dit Manolo. I heus aquí una de les qualitats més remarcables de les seves obres. I no sols no ens estafa en el pes, sinó que ens regala una bona propina.

«Treballar vol dir crear, parir. Vol dir crear alguna cosa, el que sigui. Per això

en el monstruós hi pot haver creació i llavors és respectable. De tota manera, el monstruós volgut és horrorós, intolerable. Hi ha pintors que fan uns monstres terribles, que bufen com balenes, treuen foc pels queixals i suposen que viuen a l'aigua. Aquestes coses no són mai veritat. A la mar hi ha sardines escabexades, dents finíssimes, llabarros delicats. Tot això ens ho mengem a les hores del repàs. Si en

Manolo. — Mare i infant (terra cuita)

el món hi haguessin tants monstres com alguns vénen a suposar, fariem uns àpats molt magres.»

En aquestes paraules de Manolo hi ha concentrada tota la humanitat de les seves escultures. Perquè ell, abans que tot, és això: un escultor humà, que sap plasmar les essències més profundament emotives dels seus models. Fins quan deforma, no és per prejudicis estilístics, sinó per una visió superior d'aquelles essències.

Els barcelonins tenim un deure a complir amb ell. Cada vegada que passem per la plaça de Catalunya, en mig d'aquella exuberància escultòrica, sentim un remordiment.

MÀRIUS GÍFREDA

TEMAS D'ACTUALITAT

Els arquitectes i les eleccions

L'Associació d'Arquitectes de Catalunya, que es veu que està en mans que la volen fer sortir de la somnolència, ha tingut la idea de publicar una mena de manifest de política urbanista, amb motiu de les eleccions de regidors. En aquest manifest, l'arquitecte-regidor hi és presentat, com és natural, en una situació singular i visible que no deixarà de proporcionar-li alguns vots suplementaris. Un semblant avantatge no podrà tenir-lo, però, sense la contrapartida—natural també—de les enraonies, de les censures i, potser, de las diatribes que provoca sempre, en una democràcia, aquell que es vol fer valer per raons professionals o «de casta». Dat i debatut, els avantatges i els inconvenients es neutralitzaran, i així podrem dir (enfront dels que volguessin acusar l'Associació d'Arquitectes d'haver intentat una propaganda massa benèfica pels seus associats) que la publicació d'aquest manifest polític urbanista no causarà, en conjunt, ni apreciable perjudici, ni apreciable guany, als interessos morals i materials dels arquitectes.

Si hem convençut els lectors del desinterès professional del manifest que comentem, i si pensen, com nosaltres, que no és gens sospitos en aquest sentit, podrem dir que, per altra banda, no es redueix a un simple exercici literari. Els seus redactors han volgut forçar els partits polítics a parlar d'urbanisme i han intentat crear, dins el futur Ajuntament, un nucli de regidors (arquitectes i, sobretot, no-arquitectes) que fugi del sistema de les petites iniciatives d'urbanització, i que vulgui sacrificar les satisfaccions personals que aquestes iniciatives donen, a un pensament de conjunt en la construcció de la ciutat. Per això no han fet un programa, sinó un manifest. En aquest, no és citat el Consell Superior d'Urbanisme que l'Ajuntament acaba de crear, a proposta del senyor Martí Esteve, però en realitat tot el manifest constitueix una defensa de l'esperit d'aquell Consell Superior d'Urbanisme, és a dir, de la necessitat d'una acció urbanista basada en l'estudi previ, en el pensament clarament fixat, i en la constància dels objectius que es persegueixen.

Es clar que en l'escrit de l'Associació d'Arquitectes hi ha moltes idees de detall, que serveixen d'acompanyament a la idea principal que acabem de resumir. Es també cert que, en alguns passatges, aquelles idees poden fer pensar que estem en presència d'un programa pràctic, que automàticament provocaria la divergència, en lloc de la unitat urbanista que el manifest es proposa. Però no hi ha res d'això. L'enumeració de problemes s'hi fa d'una manera volgutament imprecisa, sense caure en la pretensió de donar la solució tècnica, allà on existeixen diverses solucions tècniques possibles. S'hi ha fugit de baixar a la pràctica de l'urbanisme, i adhuc a la regió mixta de doctrina i de pràctica, com ho prova el fet de no haver estat consultada l'opinió dels socis arquitectes municipals, coneixedors de la lliça diària de l'experiència urbanista. Repetim, doncs, que cal pendre el manifest, no com a programa, sinó com a orientació, com a plausible temptativa de reforçar al Consistori la política que la creació del Consell Superior d'Urbanisme ha posat en peu.

Situat així el manifest, i dins ell, situats els seus detalls en el pla que hem dit, no serà de més que comentem, també sense pretensió doctoral, alguns d'aquests detalls, els més significatius.

La circulació en les vies públiques és el primer dels problemes que el manifest enfoca. El problema és important, encara que, si es comparés la intensitat del tràfic barceloní amb la del de Nova York, Londres i París, es trobaria un poc exagerada la paraula «tragèdia» que el manifest dedica a la nostra dificultat circulatoria. És cert que, més avall, diu el manifest: «Creiem que del tràfic i de la circulació se n'han fet a Barcelona unes notes espectaculars.» Resumim, i reconeguem que tot el que és possible en una ciutat feta com la nostra, és prosseguir en l'aplicació de mesures semblants a les que el senyor Xavier Tusell ha anat implantant, mesures que hauran d'ésser empíriques, encara que siguin estudiades per un «Laboratori Científic de la Circulació Urbana», que és el nom que el manifest proposa pel Comitè del Tràfic. Estem en un període de transició en la qüestió del tràfic: la pugna entre els tres elements—circulació pedestre, rodada particular i rodada en comú—és lluny d'estar resolta. (Un dia parlaré als lectors del que l'examen del tràfic de Wall Street, a Nova York, em fa pensar sobre això.) De totes maneres, el manifest fa bé de cridar l'atenció sobre aquest problema.

L'especulació de terrenys és un altre punt que el manifest toca. La crítica que fa del desordre i desenfoc que l'Ajuntament ha tolerat en aquesta qüestió, és justa. No n'hi ha prou de cobrar la plus-valor; cal intervenir, amb ordenacions i amb el ritme de la urbanització, en el moviment dels preus dels terrenys.

L'habitatge i les ordenacions municipals de l'edificació de cases són altres punts que el manifest examina. En ells, l'Associació d'Arquitectes parla amb autoritat i gran coneixença de la situació. Sobretot, en les ordenacions, és de desitjar que es faci una reforma de les existents, massa antiquades. No és tan fàcil com sembla establir un text tècnic-legal que tingui *vida real*; però, al fons, aquest és encara el més fàcil de resoldre de tots els problemes que el manifest indica. En el capítol *La hisenda municipal*, es troba la vacil·lació natural en un escrit que vol no ésser polític, però que ataca un tema essencialment polític: reclama una llei d'urbanisme, reclamació molt encertada en ella mateixa, però que valdria, en definitiva, el que la llei valgués per la dosificació dels espèrits socialista i conservador que contingués.

Acabava el manifest advocant per l'educació urbanista del públic, i en això, com que els redactors tornen al tema central del manifest, o sigui a l'esperit del Consell Superior d'Urbanisme, estan molt afortunats. Cal desarrelar del ciutadà—i del futur regidor—les funestes habituds mentals que ens han dut a tants de mals passos i tanta d'indigència urbanista. Cal començar aquesta educació a les escoles.

Si alguns arquitectes surten elegits diumenge, tindran ocasió de posar en contacte les idees d'aquest manifest amb la realitat. NICOLAU M.ª RUBIO I TUDURI

DISCOS

Advertiment

No havent rebut amb prou temps els darrers discos a l'objecte de fer-ne la recensió corresponent, l'encarregat d'aquesta secció queda a deure la corresponent crítica als lectors de MIRADOR.

"Fonografia"

Ha aparegut ja el primer número de *Fonografia*, revista mensual de discos i d'informació, la publicació de la qual anunciarem en el número anterior. Amb un completíssim sumari, avalat per firmes competents i excel·lentment impresa sobre bon paper i amb abundants gravats, tenim la seguretat que *Fonografia* serà ben acollida per tots els discòfils.

Discos de Cocteau

Jean Cocteau escrivia en la *Revue des Vivants*: «Fotografiar la música o crear-la. Hom fotografia orquestres, virtuoses; hom no recerca. Penseu que sent cantar un cor viu sobre un compàs lent i restablint després la velocitat normal, s'obtidrien cors inhumans, desconeguts. Penseu que una actriu que recita versos pren, segons la velocitat de la volta, una veu de criatura, de noia, de dona, de vella, de xicot, d'home, de vell. Penseu que esdevindria un microfon amplificador calculat per endavant, és a dir, que no provoqués només un engrandiment fotogràfic auditiu, i penseu que no hi ha ningú al món que es preocupi d'aquests problemes que suprimirien l'avorriment mortal de les sales de concerts.»

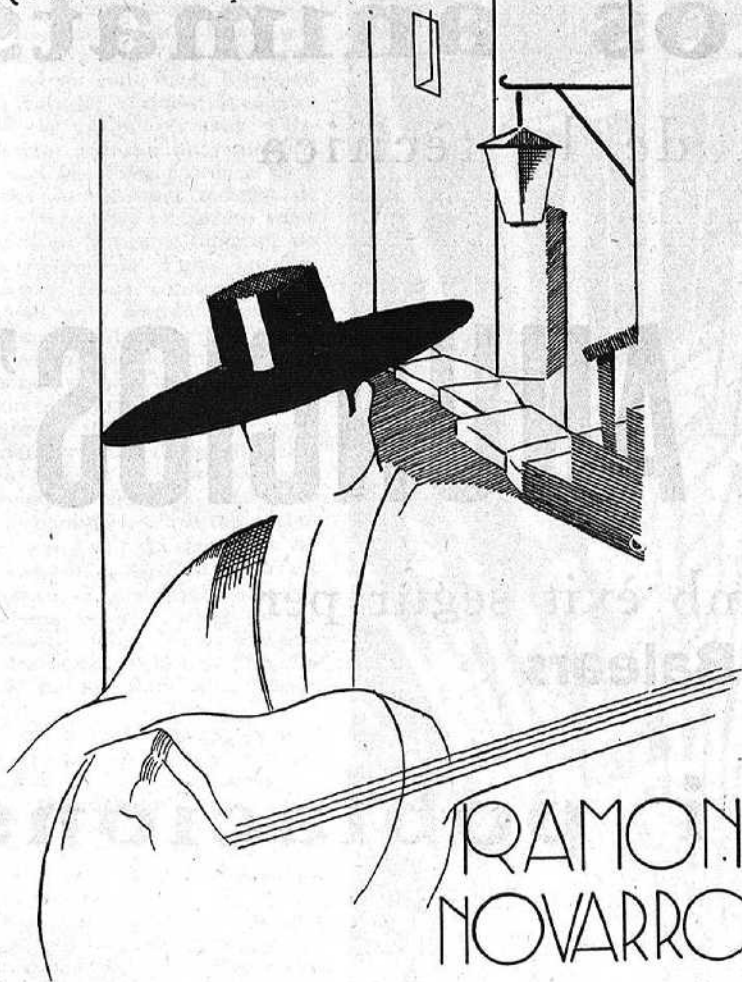
Fins ara, el sol objectiu dels tècnics era registrar una reproducció perfecta de la veu real, però aquest art d'imitació no exhausteix les possibilitats del disc. Per això Cocteau escrivia aquelles paraules i, dues a la pràctica, impressionava tres discos de poemes seus, recitats pel mateix autor, en els quals es pot veure un primer pas efectuat per a la liberació de l'art fotogràfic. Aquests discos no són «fotografies per a l'orella», sinó «objectes auditius», en els quals Cocteau no ha cercat la semblança, sinó un efecte nou, ric de possibilitats. Si es vol tenir la semblança, es fa rodar el disc a una velocitat lleugerament superior a la normal. «Importa, al contrari—diu Cocteau—, que la veu no s'assembli a la meua, sinó que la màquina n'usi una altra de pròpia, nova, dura, desconeguda, fabricada en col·laboració amb ella.»

raspalls per a tots els usos
articles de neteja — objectes per a presents
rambla de catalunya, 40

FÉMINA. AVUI

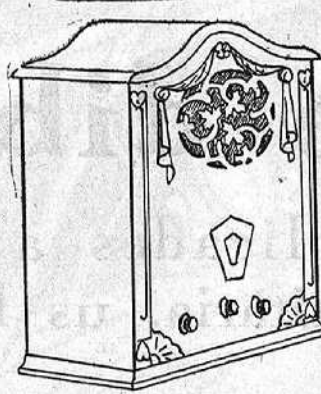
METRO-GOLDWYN-MAYER

CON CONCHITA MONTENEGRO CANTA Y HABLA EN ESPAÑOL EN

SEVILLA DE MIS AMORES

Tercer premi del Concurs M. G. M.
Dibuix inèdit de la Srta. Mariana Goncharova

EN VENDA:

M. Martí Vallbona
Carrer Clutat, 3
Serrano i Arpi
Curullera, 2, i Boters, 2
Ràdio Calvera
Rosselló, 239 i 241

Ràdio Gelco

Avinyó, 30

César Vicente

Passeig de Gràcia, núm. 4

Vídua de Josep Buxó

Provença, 257

Unió Musical Espanyola

Passeig de Gràcia, 54

Ricard Ribas

Rambla de Catalunya, 5

PREU

975 PTES.

COMPTAT-TERMINIS

HOSPITAL 41

CENTRE: CASA PUJOL BARCELONA

—I ens pensem que no ho tornarem a provar...
—No es pot dir mai... pel que pugui passar, deixeu-me el salvavides.

(Le Rire, París)

El bandit de Chicago.—Ja no sé què fer per distreure aquesta criatura!

(Ric et Rac, París)

—Està prohibit banyar-se aquí!
—No em banyo pas. M'ofego.

(L'Intransigent, París)

AIGUA DE ROCALLAURA

LA DEU MÉS RICA DEL MÓN

Si vostè pateix d'Albuminúria, Litiasi úrica (mal de pedra), Bronquitis parenquimatosa, Nefritis crònica, es curarà radicalment amb

AIGUA DE ROCALLAURA

S'expèn en ampolles de litre i mig i en garrafons de vuit litres

Distribuidors generals
FORTUNY, S. A.
Carrer Hospital, 92 i Salmeron, 133

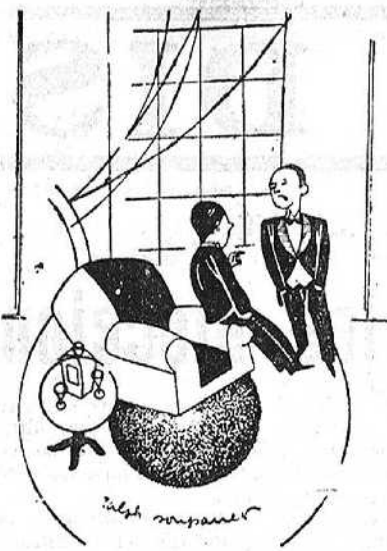
Anunciar

a

MIRADOR

és donar a conèixer
un producte
per tot
Catalunya

DELICIOSO PURGANTE
ACEITE RICINO

—Et vaig a contar una història molt divertida... però potser ja me l'has sentida explicar.
—Dius que és molt divertida?
—Ja ho crec!
—Doncs no te l'he sentida mai.
(Ric et Rac, París)

L'invitat.—Podríem tocar una mica el fonògraf.
L'escocès (proverbialment avar).—No va. Té l'agulla trencada.
(The Humorist, Londres)

L'acomodadora de cinema ensenya el seu pis.
(The Passing Show, Londres)

—Figura't si és distret, aquest catedràtic, que un diari va dur la notícia de la seva mort i ell mateix es va escriure una carta de condol.
(The Passing Show, Londres)

—Què vol dir sine qua non?
—Noia, no ho sé. És el primer dia que jugo i encara no sé les paraules tècniques.
(La Prensa, Nova York)

—I d'ara endavant, Miquel, fes el favor de no tirar les puntes de cigar dintre els gerros del saló.
(The Passing Show, Londres)

—I com és que aquesta sortida de sol és més cara?
—Home, un s'ha de llevar més de matí per anar-la a pintar...
(Pages gaies, Yverdon)

—Tinc 94 anys, i ni un sol enemic.
—Ja és bonic això.
—Eh que sí? Gràcies a Déu, tots ja fa anys que són morts.
(Punch, Londres)

Societat Espanyola de Carbur Metàl·lics

Correu: Apartat 190
Tel.: "Carbur"

BARCELONA
Mallorca, 232

Telèfon 75013

CARBUR DE CALCI; Fàbriques a Bergà (Barcelona) i Corcubion (Corunya) :: OXIGEN 99 % DE PURESA, Fàbriques a Barcelona, València i Còrdova :: ACETILEN DISSOLT, Fàbriques a Barcelona, Madrid, València i Còrdova :: FERRO MANGANES i FERRO SILICI :: SOCARRIMAT i SECAT de fils i peces seda, cotó i altres teixits :: CALEFACCIÓ INDUSTRIAL de laboratoris i domèstica :: GENERADORS, BUFADORS, MANOMETRES, materials d'aportació per la SOLDADURA AUTOGENA

PRESSUPOSTOS, ESTUDIS, CONSULTES I ASSAIGS, GRATIS

¡NERVIOSOS!

Prou de patir inútilment, gràcies a les acreditades **GRAGEES POTENCIALS DEL DR. SOIVRÉ** que combaten d'una manera còmoda, ràpida i eficaç la

Neurastenia, impotència (en totes les seves manifestacions), mal de cap, cansament mental, perduda de memòria, vertigena, fatiga corporal, tremolors, dispepsia nerviosa, palpitations, histerisme i trastorns nerviosos en general de les dones i tots els trastorns orgànics que tinguin per causa o origen esgotament nerviós.

Les **Gragees potencials del Dr. Soivré**,

més que un medicament són un element essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós, regenerant el vigor sexual propi de l'edat, conservant la salut i prolongant la vida; indicades especialment als esgotats en la seva joventut per tota mena d'excessos, als que verifiquen treballs excessius, tant físics com morals o intel·lectuals, esportistes, homes de ciència, financers, artistes, comerciants, industrials, pensadors, etc., aconseguint sempre, amb les **Gragees potencials del Dr. Soivré**, tots els esforços o exercicis fàcilment i disposant l'organisme per reprendre's sovint i amb el màxim resultat, arribant a l'extrema vellesa i sense violentar l'organisme amb energies pròpies de la joventut.

Basta pendre un flascó per convèncer-se'n

Venda a 5'50 ptes. flascó, en totes les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i Amèrica

NOTA.—Dirigint-se i tramitant 0'25 ptes. en segells de correu per al franquig a Oficines Laboratorio Sôkatar, carrer del Ter. 16, Barcelona, rebreu gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament i tractament d'aquestes malalties.

ANUNCIANTS...

Una moderníssima organització completa en publicitat

Pel·lícules de dibuixos animats

mudes i sonores aplicades al servei de la tècnica
publicitària, us l'ofereix:

"AGENCIA GENERAL DE ANUNCIOS"

Vostres productes poden ésser propagats amb èxit segur per
tota la **Regió Catalana i Illes Balears**

**200 cinemes en ciutats i poblacions
de categoria**

BARCELONA: Fontanella, 10, 1.er, 2.ª - Tel. 16606

MADRID: Avinguda Menéndez Pelayo, 85, 1.er